

Proč to (ne)děláte?! Otázky a odpovědi ke školství

V září se vrací děti do škol, takže jsme se při této příležitosti rozhodli podívat na připomínky občanů k fungování zdejších vzdělávacích institucí. Tentokrát jsme na nejčastější dotazy občanů v anonymním dotazníkovém šetření získali odpovědi vedení radnice, Pardubického kraje a úředníků z Odboru školství a sociální péče MěÚ Litomyšl. Najdete je níže a rádi k nim zveřejníme i vaše reakce a postřehy, které zaslejte na e-mail lilie@lito-mysl.cz vždy do 21. dne v měsíci. Jelikož drtivá většina připomínek veřejnosti směřovala pouze k fungování škol a školek zřízených městem, věnovali jsme se převážně jim.

Podklady, z nichž vycházíme, najdete na webu města v aktualitě Proč to (ne)děláte?! - info-kampaň o dění ve městě, prezentaci případně zájemcům rádi poskytneme na kontaktech uvedených v tiráži na poslední straně vydání.

Kvalita výuky škol

Měření spokojenosti s kvalitou výuky ve školách je v rámci tohoto výzkumu spíše indikativní, ukazuje pozitivní tendenci v hodnocení, potenciální nespokojenost je pro nízký počet hodnocení potřeba interpretovat jako podnět k dalšímu zkoumání.

Technický stav budov

Nespokojenost s technickým stavem budov škol je pouze výjimečná, v komentářích sdílené nedostatky jsou spíše jednotlivosti ke zvážení. Většina respondentů uvedla na otázku, zda jsou spokojeni s technickým stavem budov škol, že neví.

A jaké jsou tedy nejčastější připomínky zúčastněných obyvatel? Co je podle nich Achillovou patou litomyšlského vzdělávání?

Špatný technický stav budov, nahodil je zub času (fasáda III. ZŠ a ZUŠ, dispozice I. ZŠ a školek)

Podle dostupných údajů město investovalo od roku 2019 do rekonstrukcí, oprav a nového vybavení jím zřízených škol a školek přes 55 milionů korun, na většinu projektů se podařilo sehnat státní či evropskou dotaci. Konkrétně se jedná o:

MŠ Zámecká (nyní odloučené pracoviště MŠ v Libánkách) – investováno 2,3 milionu za rekonstrukci výdejny jídla a drobné technické opravy.

MŠ Sedmíkraska (Vertexová) – investováno 17,7 milionu za navýšení kapacit školky, nákup nového vybavení tříd, oprav starých prostor a technického zařízení.

MŠ v Libánkách (Lidická) – investováno 5,6 milionu za rekonstrukci toalet a umývárny pro děti, nutné opravy, výměny podlah a kobereců.

ZŠ Zámecká (I. ZŠ) – investováno 338 tisíc za opravy a výmalbu učeben.

ZŠ U Školek (II. ZŠ) – investováno 24,6 milionu za vybudování nové přístavby s odbornými učebnami a nutné opravy.

ZŠ T. G. Masaryka (III. ZŠ) – investováno 4,6 milionu. Kromě výměny oken a nedávné opravy fasády, na kterou si respondenti stěžovali, se dětem letos otevře venkovní učebna Modrásek za necelý milion korun.

Z uvedených čísel vyplývá, že investice do ZŠ Zámecká jsou řádově nižší než do ostatních škol, což je dáno tím, že město v letech 2003-2009 vyčlenilo 30 milionů korun na celkovou rekonstrukci budovy a v současném plánu oprav dokončuje nutné projekty v ostatních školách. Vedení města si je nicméně vědomé tohoto deficitu, a proto se v budoucnu plánují na I. ZŠ další investice do rekonstrukcí či zařízení kabinetů.

Stejně tak **Základní umělecká škola Bedřicha Smetany** prošla v letech 2012-2014 nákladnou rekonstrukcí za téměř 10 milionů spolufinancovanou z evropských fondů, při níž v podkroví vznikl nový koncertní sál, nahrávací studio a učebny.

Město také financovalo rekonstrukci bývalé ortoptiky nad autobusovým nádražím, kam se přestěhovalo **Středisko volného času** (dříve Dům dětí a mládeže) za 15,5 milionu korun, k objektu patří rozlehlá zahrada s herními prvky, která je celoročně přístupná veřejnosti. Opuštěné prostory v areálu MŠ Sedmíkraska se následně předělaly v rámci zvyšování kapacit na třídy pro děti.

Poznámky a požadavky občanů na opravy jednotlivých budov předalo vedení města úředníkům a v příštích letech dojde v rámci standardní údržby městského majetku k nutným zákrokům. Stejně tak se chystají v mateřských školách investice do přilehlých zahrad, aby si mohly děti hrát a vzdělávat se v upraveném venkovním prostředí na čerstvém vzduchu. Plánují se také opravy elektroinstalace v MŠ Sedmíkraska.

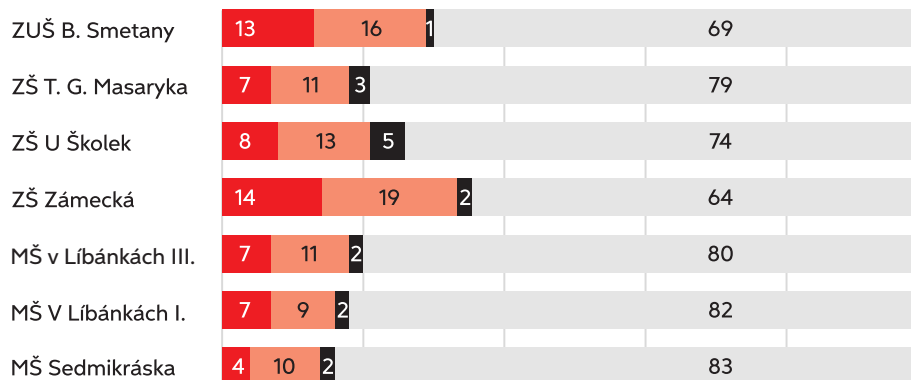
Pardubický kraj jako zřizovatel středních škol v posledních letech investoval dvě stě milionů korun do péče o budovy a rozvoj svých zařízení a další projekty jsou naplánovány na další roky. V **Gymnáziu Aloise Jíraska** v posledních letech došlo k rekonstrukcím za více než 66 milionů korun, jednalo se například o zateplení fasády, výměnu oken, modernizaci laboratoří přírodovědných předmětů, opravu tělocvičny a další dílčí projekty. Na příští rok se počítá s opravou střechy za 7 milionů.

Vyšší odborná škola pedagogická a Střední pedagogická škola Litomyšl se dočkala nutné rekonstrukce elektroinstalace, zateplení pláště a dalších úprav pro úspory energií celkem za 41 milionů.

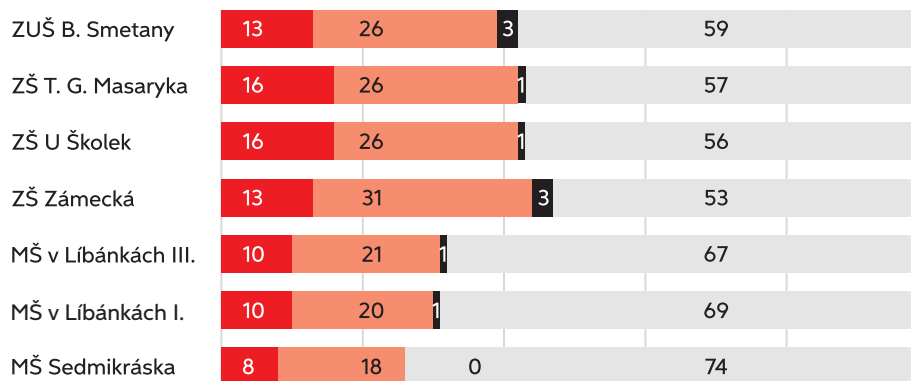
Investovalo se i do **Střední školy zahradnické a technické Litomyšl** za více než 90 milionů korun. Za tyto finance se podařilo opravit kotelnu a vytápění, rekonstruovat budovy pro odbornou výuku a přístavbu skleníku či zateplení budov. S projekty na úsporu energií se bude pokračovat i příští rok, přes léto je v plánu další etapa za 39 milionů.

Pardubický kraj v minulosti financoval rekonstrukce ve **Speciální základní škole Litomyšl**

Kvalita výuky škol

Technický stav budov

■ Rozhodně spokojen/a
■ Spíše spokojen/a

■ Nespokojen/a
■ Neví

za necelé dva miliony, jednalo se o rekonstrukci osvětlení a úpravu sociálního zařízení pro bezbariérové WC.

Soukromá škola **Trading Centre** sídlí v pronajatých prostorách, proto jsou investice zpravidla v režii vlastníka. V posledních letech došlo k výměně všech oken, modernizaci vytápění, rekonstrukci šaten a sociálního zařízení. Vedení školy pravidelně žádá o dotace, letos tak například dosáhli na finanční podporu ve výši 400 tisíc na nákup notebooků pro studenty prvního ročníku.

Soukromá **ZŠ Školamyšl** od září roku 2018 sídlí v kompletně zrekonstruované budově na ulici B. Němcové, kde je v nájmu u společnosti H.R.G. Na rekonstrukci školy se podíleli samotní žáci i jejich rodiče, na příští rok je naplánované dokončení fasády.

Zastaralé vybavení zejména v mateřských školách, dýchá z nich atmosféra let dávno minulých

Stavu budov jsme se věnovali na předchozí straně. Co se týče drobných úprav, jako jsou nákupy hraček či pomůcek, vedení každé školy má každoročně vyčleněnou částku přes 200 tisíc, určenou pouze na modernizaci a nákup vybavení. Konkrétní stížnosti občanů na stav šaten a učeben z anonymního dotazníku již město prověřuje, pokud máte pocit, že vaše dítě nemá pro vzdělávání odpovídající podmínky, kontaktujte, prosíme, vedení dané školy či školky se svým podnětem pro zlepšení. Využití lze i Starostovy odpovědný, kterou je však vždy lepší využívat až po prvním oslovení vedení školy či školky.

Pokud vás financování městských škol a školek zajímá, v rozklikávacím rozpočtu na webu www.litomysl.cz se můžete podívat na to, s jakým objemem financí každé zařízení hospodaří. Jedná se o částku přesahující 10 milionů korun.

ZŠ Zámeckou je třeba přestavět – nedostačující kapacita, proč není k výuce vyžita půda, nižší komfort oproti jiným školám, chybí moderní vybavení

ZŠ Zámecká v minulosti prošla náročnou rekonstrukcí a další dílčí úpravy vnitřních prostor jsou v plánu, viz výše. Co je bohužel v tuto dobu nereálné, je využití půdních prostor pro výuku, protože jak ukázala expertní studie, nastal by problém se statikou a nosností podlah. Kompletní rekonstrukce těchto prostor s přihlédnutím k těmto problémům by vyšla na desítky milionů korun, a proto vedení města rozhodlo o pozastavení plánů na rozšíření učeben na půdu.

Město by mělo zvážit výstavbu další mateřské školy vzhledem k plánované nové výstavbě

Pokud v příštích letech skutečně dojde k masivnímu rozvoji města, zejména v oblasti Lánů, pak bude ve střednědobém výhledu nutné poblíž této lokality vybudovat novou školku či detašované pracoviště stávající školky. Rozšíření této lokality však není pouze v rukách města, protože řadu pozemků pro možnou výstavbu vlastní soukromníci. Nicméně v urbanistickém plánu rozvoje Lán se počítá s nutností vybudování nové školky a dalších nutných služeb pro občany.

Pro nejbližší roky však vedení města zahájení stavby neplánuje, a to z důvodu aktuální obsazenosti škol a školek. V ORP (obec s rozšířenou působností) Litomyšl je kapacita mateřských škol 1133 dětí, k poslednímu sčítání v roce 2020 je navštěvuje 844 dětí, kapacita tedy byla naplněna 74 procent. Podobně jsou

na tom i další obce s rozšířenou působností v regionu. I v případě nástupu silných ročníků a možnému, ač nepříliš pravděpodobnému demografickému „boomu“, je kapacita školek pro další roky dostatečná a na vybudování nové infrastruktury na Lánech má tak město řadu let, bude-li tam uskutečněna plánovaná rozsáhlá výstavba nových domů.

Více informací k naplněnosti zdejších škol a vzdělávacích zařízení

Co se týče kapacity základních škol (městem zřizované I., II. a III. ZŠ a soukromá Školamyšl), v ORP Litomyšl byla k poslednímu sčítání v roce 2020 kapacita zařízení 3878 žáků a do tříd na výuku chodilo 2626 žáků ve věku od 6 do 14 let. Kapacita zařízení v ORP je naplněna na 68 procent.

Speciální základní školu v uplynulém školním roce navštěvovalo 47 žáků, kvůli změnám v systému vzdělávání a zavedení inkluze došlo v minulých letech k poklesu jejich počtu. Naplněnost školy je zhruba 55 procent a jedna třída pro žáky s nejtěžším postižením je dlouhodobě umístěna v ZŠ T. G. Masaryka, protože na hlavní budově Speciální základní školy pro tyto žáky nemají vhodné prostory.

Střední školy jsou v Litomyšli čtyři (Gymnázium A. Jirákska, Soukromá střední odborná a jazyková škola Trading Centre, Vyšší odborná škola pedagogická a Střední pedagogická škola, Střední škola zahradnická a technická Litomyšl). Dohromady je v uplynulém školním roce navštěvovalo 1695 studentů při kapacitě 3108 míst, naplněnost krajských a soukromých zařízení tedy byla souhrnně 54,5 procenta.

Vyšší odbornou školu pedagogickou navštěvovalo ve školním roce 2020/2021 denní formou 352 studentů v 11 třídách. Dálkovou formou na VOŠ studovalo 204 studentů v 8 třídách. Fakulta restaurování Univerzity Pardubice v minulém roce vzdělávala 90 studentů, kapacita byla naplněna na téměř 96 procent.

Základní umělecká škola Bedřicha Smetany ve školním roce 2020/2021 měla 580 žáků, což znamená 88 procent kapacity.

Středisko volného času zorganizovalo ve školním roce 2020/2021 celkem 64 kroužků, které navštěvovalo 668 účastníků.

Nesmyslné spádové oblasti komplikují život rodičům

Každé dítě musí ze zákona mít místo v předškolní a školní výuce, to je základní právo a požadavek, s nímž se musí při plánování služeb počítat a mít jej na zřeteli. Bohužel neexistuje jednoduché a efektivní řešení jak uspokojit všechny rodiče, kteří si přejí, aby jejich dítě navštěvovalo právě vybranou školu. Při zápisích se přihlíží nejenom ke spádovým oblastem a v případech, kdy je to možné (například pokud zařízení navštěvuje již starší sourozenec), je na tento fakt brán ohled.

Spádová oblast neurčuje dítěti, že musí navštěvovat danou školu, ale ukládá zařízení povinnost dítě z dané lokality přijmout, aby mělo jisté alespoň jedno místo pro budoucí vzdělávání. Pokud to naplněnost škol a školek umožňuje, mohou rodiče zapsat dítě, kam chtějí. Bohužel stejně jako u jiných systémových řešení tento způsob [daný nařízením ministerstva školství] neumí vyřešit všechny individuální požadavky rodičů.

Parkování zejména u mateřských škol je noční můra

Vedení města hledá řešení této situace, ale pokud se nemá budovat parkoviště na úkor zeleně, kapacitu parkovišť v tuto chvíli nejde rozšířit. Problém podle radnice také je, že ne-

dostatečná kapacita je pouze poměrně krátkou dobu ráno a odpoledne, pak by parkoviště byla prázdná a nevyužitá.

Komunikace s učiteli a vedením škol občas drhne, co dělat, když si chci stěžovat?

V anonymním dotazníku se logicky objevily konkrétní i nekonkrétní stížnosti na kvalitu výuky a chování personálu. Vedení města veškerou zpětnou vazbu s řediteli a ředitelkami vzdělávacích zařízení probralo, ale vzhledem k tomu, že se jednalo pouze o několik anonymních stížností s vágními definicemi (nelíbí se nám chování personálu ve škole), nemohlo dojít k žádným dalším krokům.

Pokud máte pocit, že se k vám či vašemu dítěti někdo chová špatně, nebo jste nespokojeni s poměry v daném zařízení, je vhodné nejprve kontaktovat vedení školy, v jehož kompetenci je danou situaci řešit. V případě dojmu, že je vaše zpětná vazba bagatelizována, je samozřejmě možné se obrátit na vedení města například prostřednictvím Starostovy odpovědný či na pověřené orgány – odbor školství či školskou inspekci.

Z anonymních dotazníků ale také zaznívá pozitivní zpětná vazba ke kvalitě výuky i chování personálu. Vedení města děkuje zaměstnancům litomyšlských škol a školek za jejich dobrou práci, kterou v uplynulých měsících odvádějí ve ztížených podmínkách. Distanční a rotační výuka znamenala stres a problémy nejenom pro děti a rodiče, ale i pedagogy.

Problémy se stravováním dětí s potravinovými alergiemi

Vždy je nutné domluvit se s řediteli a vedoucími stravování. Pokud je to možné, vychází se dětem a jejich specifickým požadavkům vstříc - například ohrátím doneseného jídla, výměnou přílohy či hlavního jídla nebo vnecháním alergenní potraviny. V školních jídelnách není možné vařit specializovaná jídla, protože zde nejsou specializované dietní sestry, nutriční specialisté nebo specializované kuchařky. Jídelny musí dodržovat takzvaný Spotřební koš, kde se sledují nutriční hodnoty jednotlivých potravin. Pokud má vaše dítě alergie či intoleranci na potraviny, vedení školy či jídelny předejte potvrzení od pediatra či praktického lékaře potvrzující nutnost změny jídelníčku.

Chybí výuka angličtiny v MŠ Sedmíkraska

V současné době se s právníky prověřují možnosti jak rozšířit spádovou třídu s výukou anglického jazyka pro celou Litomyšl.

Nekoncepční zrušení MŠ Zámecká

Opuštění panského domu (horní budovy) bylo nevyhnutelné vzhledem k tomu, že školka zde byla v nájmu u Národního památkového ústavu (NPÚ). Ten městu vypověděl smlouvu a s objektem má jiné plány. To nezměnila ani řada jednání a proseb. NPÚ měl na toto rozhodnutí právo a deklaroval ho s předstihem, aby vedení města mělo čas reagovat. Po diskuzích o případném rozšíření spodní budovy (která stále funguje, nově kvůli administrativním záležitostem jako odloučené pracoviště MŠ v Libánkách) se vedení města po přihlédnutí k ekonomické situaci a reálným možnostem rozhodlo ve školce provoz zachovat alespoň v jedné budově, aby uspokojilo zájem rodičů. Pro rozšíření nelze využít podkroví, což padlo na opakovaných jednáních s památkáři a hygieniky. Nelze využít ani prostoru zahrady, protože ta nepatří městu a majitel ji nechtěl prodat.